

Anyu, ne gyújts rá!

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

5. évfolyam

Programcsomag:
Én és a világ

A modul szerzői: Tóth Tamás – Zágon Bertalanné

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	10-11 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A dohányzás elutasításának elősegítése, a káros szenvedélyek, a szenvedélybetegségek megértése, a dohányosnak nyújtható segítség lehetséges módjainak megismerése.
A modul témái, tartalma	Témák: Testünk és életműködéseink: egészségkárosító és tudatmódosító szerek Tartalom: A dohányzás és hatása a szervezetre, a függőség, segítségnyújtás
Megelőző tapasztalat	Az emberi szervezet, az egészséges életmód
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: érzelmek tudatossága, hitelesség Önszabályozás: felelősségérzet mások egészségéért, egészségvédő képesség A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés, problémakezelés Társas kompetenciák: kommunikációs készségek
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz, tantárgyakhoz: Ember a természetben (az emberi szervezet), Ember és társadalom (egyszerű társadalmi-gazdasági összefüggések), Környezeti nevelés, Testi és lelki egészség, Felkészülés a felnőtt lét szerepeire Modulokhoz: Hiába kínálsz, nekem nem kell!
Támogató rendszer	Háttér-információk a feladatokhoz (Melléklet: Tanári kislexikon) Internet-támogatás: Sulinet www.antsz.hu

Módszertani ajánlás

A dohányzás létező, mindannyiunkat érintő jelenség, az emberek csaknem felének állandó szokása. Szendélybetegség, amely virágzó, igen jövedelmező gazdasági ágazatot táplál. Ugyanakkor népességünk megbetegedési és halandósági mutatóit meghatározóan befolyásoló egészségkárosodást, egyéni tragédiákat és sok tízmilliárdos gazdasági károkat okoz. Ezért nem tehetünk úgy, mint ha nem lenne. Gyerekeink sokszorosan áldozatai akkor is, ha maguk (még) nem dohányoznak.

De a több-kevesebb lelkesedéssel folyó „lebeszélő” kampány is sok buktatót rejt. Felkeltheti a kevéssé veszélyeztetett gyerekek kíváncsiságát, reklámként hathat. Eredménytelensége mintává teheti a felnőttek cinikus megnyilvánulásait és magatartását („Legfeljebb egészségesen halnék meg.” „A nagyszüleim is dohányoztak, és száz évig éltek.”)

A dohányzás elleni propaganda elemei nagyobb hatást gyakorolhatnak rájuk, befogadókra, mint magukra a megcélzott felnőtt rétegekre.

A legkevésbé sem lehet célunk büntudatot ébreszteni a gyerekekben, akik fogékonyabbak a dohányzással szemben megfogalmazott észérvekre és érzelmi hatásokra, mégis tehetetlenek érzik magukat.

Látszólag nehéz helyzetbe hozzuk a dohányzó pedagógust. De az is megtörténhet, hogy éppen őszinteségével nyeri meg magának, és egy jobb ügynek a gyerekeket.

Hogyan érveljen, hogyan szóljon rá a felnőttre, a szülőre a nála józanabb gyerek? Vállalható és kezelhető ilyen konfliktus?

Tudnunk kell, hogy a dohányzás *függőséghez vezető betegség*. Aki gyógyulni akar, annak segítséget nyújthatnak akár a gyerekek is.

A tiltás, a fenyegetés eredménytelen, de a rászokást megelőzheti. A mellékelt *Tanári kislexikon* segít, hogy ne legyenek megválaszolatlan és „kényes” kérdések.

A modul eredményes kimenetelének tekinthetjük, ha a gyerekek a dohányzást utálják, de nem a dohányos embert, aki ésszerűtlenül viselkedik. *Saját lehetőségeik*, a semmiképpen sem sértő kérdések megfogalmazásával, korántsem lebecsülendő próbálkozások lehetnek!

Érdekes lehet a következő napokban visszajelzéseket gyűjteni, hogy volt-e, és milyen kimenetelű próbálkozásuk dohányzó felnőttekkel?

Megjegyzendő, hogy minden társadalmi célú hirdetésnél és kampánynál hatásosabb a cigaretta árának emelkedése. Magyarországon az adótartalom „csak” kb. 50%, az EU számos országában eléri a 70%-ot.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A tevékenységeket nem osztályzattal értékeljük.

A tanár, a csoportok és a tanulók értékelik az egyes csoportokban az együttműködést, a közösen elért eredményeket.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Tábla: Tilos a Dohányzás!

P2 – Tanári kislexikon

P3 – Szólabda

P4 – „Szempontok” lap a csoportosításhoz

P5 – Szókártya